

ROZPORZĄDZENIE KOMISJI (UE) NR 200/2012

z dnia 8 marca 2012 r.

w sprawie unijnego celu ograniczenia występowania *Salmonella enteritidis* i *Salmonella typhimurium* w stadach brojlerów zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 2160/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając rozporządzenie (WE) nr 2160/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 listopada 2003 r. w sprawie zwalczania salmonelli i innych określonych odzwierzęcych czynników chorobotwórczych przenoszonych przez żywność⁽¹⁾, w szczególności jego art. 4 ust. 1 akapit drugi, art. 8 ust. 1 akapit drugi i art. 13 akapit drugi;

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Celem rozporządzenia (WE) nr 2160/2003 jest zapewnienie podjęcia właściwych i skutecznych środków w zakresie wykrywania i kontroli m.in. salmonelli na wszystkich stosownych etapach produkcji, a w szczególności na poziomie produkcji pierwotnej, tj. w stadach, w celu ograniczenia rozpowszechniania odzwierzęcych czynników chorobotwórczych przenoszonych przez żywność i tym samym zagrożenia, jakie stanowią dla zdrowia publicznego.
- (2) Art. 4 ust. 5 rozporządzenia (WE) nr 2160/2003 określa cele unijne, jakie mają być ustanowione w celu ograniczenia częstości występowania u brojlerów wszystkich serotypów salmonelli mających znaczenie dla zdrowia publicznego. Ograniczenie to jest konieczne, aby mogły zostać spełnione kryteria dotyczące salmonelli w świeżym mięsie brojlerów określone w części E załącznika II do ww. rozporządzenia oraz w rozdziale 1 załącznika I do rozporządzenia (WE) nr 2073/2005 z dnia 15 listopada 2005 r. w sprawie kryteriów mikrobiologicznych dotyczących środków spożywczych⁽²⁾.
- (3) Rozporządzenie (WE) nr 2160/2003 stanowi, że cel unijny ma obejmować liczbowe wyrażenie maksymalnej wartości procentowej jednostek epidemiologicznych z wynikiem dodatnim lub minimalnej wartości procentowej ograniczenia liczby jednostek epidemiologicznych z wynikiem dodatnim, maksymalny termin, w jakim cel musi zostać osiągnięty, oraz określenie systemów badawczych koniecznych do sprawdzenia, czy cel został osiągnięty. W stosownych przypadkach ma również zawierać określenie serotypów o znaczeniu dla zdrowia publicznego.

- (4) Rozporządzenie (WE) nr 2160/2003 stanowi, że przy ustalaniu celu unijnego należy uwzględnić doświadczenie zdobyte w ramach obowiązujących środków krajowych, informacje przekazywane Komisji lub Europejskiemu Urzędowi ds. Bezpieczeństwa Żywności w ramach obowiązujących wymagań unijnych, w szczególności w ramach informacji przewidzianych w dyrektywie 2003/99/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 listopada 2003 r. w sprawie monitorowania chorób odzwierzęcych i odzwierzęcych czynników chorobotwórczych, zmieniającej decyzję Rady 90/424/EWG i uchylającą dyrektywę Rady 92/117/EWG⁽³⁾, w szczególności w jej art. 5.
- (5) Art. 1 ust. 1 rozporządzenia Komisji (WE) nr 646/2007 z dnia 12 czerwca 2007 r. wykonującego rozporządzenie (WE) nr 2160/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do wspólnotowego celu ograniczenia częstości występowania *Salmonella enteritidis* i *Salmonella typhimurium* u brojlerów i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1091/2005⁽⁴⁾ ustanawia cel ograniczenia maksymalnej wartości procentowej stad brojlerów z wynikiem dodatnim na obecność *Salmonella enteritidis* i *Salmonella typhimurium* do nie więcej niż 1% do dnia 31 grudnia 2011 r.
- (6) W sprawozdaniu podsumowującym w sprawie tendencji dotyczących chorób odzwierzęcych, odzwierzęcych czynników chorobotwórczych i ognisk przenoszonych przez żywność oraz ich źródła w Unii Europejskiej w 2009 r.⁽⁵⁾ stwierdzono, że z zachorowaniami u ludzi najczęściej mają związek serotypy *Salmonella enteritidis* i *Salmonella typhimurium*. W 2009 r. liczba zakażeń u ludzi spowodowanych przez *Salmonella enteritidis* znacznie spadła, odnotowano natomiast wzrost liczby zakażeń *Salmonella typhimurium*.
- (7) W lipcu 2011 r. Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA) przyjął opinię naukową w sprawie ilościowej oceny wpływu, jaki ustanowienie nowego celu w zakresie ograniczenia występowania salmonelli u brojlerów będzie miało na zdrowie publiczne⁽⁶⁾. Stwierdzono w niej, że u drobiu zakażenie od organizmów rodzicielskich na potomstwo przekazywane jest najczęściej w przypadku serotypu salmonelli odzwierzęcej *Salmonella enteritidis*. Urząd zauważył również, że unijne środki kontroli dotyczące brojlerów przyczyniły się do znaczącego zmniejszenia występowania u ludzi przypadków salmonellozy związanej z brojlerami w porównaniu z sytuacją w roku 2006. Dlatego należy potwierdzić ten cel.

⁽¹⁾ Dz.U. L 325 z 12.12.2003, s. 1.⁽²⁾ Dz.U. L 338 z 22.12.2005, s. 1.⁽³⁾ Dz.U. L 325 z 12.12.2003, s. 31.⁽⁴⁾ Dz.U. L 151 z 13.6.2007, s. 21.⁽⁵⁾ Dziennik EFSA (2011); 9(3):2090.⁽⁶⁾ Dziennik EFSA (2011); 9(7):2106.

- (8) Jednofazowe szczepy *Salmonella typhimurium* stały się w ostatnich latach jednymi z najczęściej wykrywanych serotypów salmonelli u kilku gatunków zwierząt i w izolatach klinicznych od człowieka. W opinii naukowej z 2010 r. w sprawie monitorowania i oceny zagrożenia dla zdrowia publicznego stwarzanego przez szczepy podobne do *Salmonella typhimurium*, przyjętej przez EFSA w dniu 22 września 2010 r. ⁽¹⁾, również stwierdzono, że jednofazowe szczepy *Salmonella typhimurium* o wzorze antygenowym 1,4,[5],12:i:-, co obejmuje szczepy z antygenem O5 i bez tego antygeny, muszą być uważane za odmiany *Salmonella typhimurium* stanowiące zagrożenie dla zdrowia publicznego porównywalne do zagrożenia stwarzanego przez inne szczepy *Salmonella typhimurium*. Dlatego cel musi również obejmować szczepy *Salmonella typhimurium* o wzorze antygenowym 1,4,[5],12:i:-.
- (9) Aby sprawdzić, czy cel unijny został spełniony, trzeba przeprowadzić wielokrotne pobieranie próbek ze stad brojlerów. Aby ocenić i porównać wyniki, trzeba opisać wspólny system badawczy do sprawdzania, czy cel unijny został osiągnięty.
- (10) Krajowe programy zwalczania salmonelli służące osiągnięciu celu unijnego na 2012 r. w odniesieniu do stad brojlerów gatunku *Gallus gallus* przedłożono w celu współfinansowania przez Unię zgodnie z decyzją Rady 2009/470/WE z dnia 25 maja 2009 r. w sprawie wydatków w dziedzinie weterynarii ⁽²⁾. Zmiany techniczne wprowadzone w załączniku do niniejszego rozporządzenia stosuje się bezpośrednio. W związku z powyższym Komisja nie musi ponownie zatwierdzać krajowych programów zwalczania salmonelli wykonujących niniejsze rozporządzenie. Tym samym nie jest wymagany okres przejściowy.
- (11) Środki przewidziane w niniejszym rozporządzeniu są zgodne z opinią Stałego Komitetu ds. Łańcucha Żywnościowego i Zdrowia Zwierząt i nie spotkały się ze sprzeciwem Parlamentu Europejskiego ani Rady,

PRZYJMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

Cel unijny

1. Cel unijny, o którym mowa w art. 4 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 2160/2003, dotyczący ograniczenia częstości występowania *Salmonella enteritidis* i *Salmonella typhimurium* u brojlerów („cel unijny”) zakłada ograniczenie maksymalnej rocznej wartości procentowej stad brojlerów, u których uzyskano wynik dodatni badania na obecność *Salmonella enteritidis* i *Salmonella typhimurium*, do wartości równej lub mniejszej niż 1%.

W odniesieniu do jednofazowych *Salmonella typhimurium* serotypy o wzorze antygenowym 1,4,[5],12:i:- są objęte celem unijnym.

2. System badawczy konieczny do sprawdzania postępów w realizacji celu unijnego jest określony w załączniku („system badawczy”).

Artykuł 2

Przegląd celu unijnego

Komisja dokonuje przeglądu celu unijnego, uwzględniając informacje zebrane zgodnie z systemem badawczym i kryteriami określonymi w art. 4 ust. 6 lit. c) rozporządzenia (WE) nr 2160/2003.

Artykuł 3

Uchylenie rozporządzenia (WE) nr 646/2007

Rozporządzenie (WE) nr 646/2007 traci moc.

Odniesienia do uchylonego rozporządzenia odczytuje się jako odniesienia do niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 4

Wejście w życie

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie trzeciego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia 8 marca 2012 r.

W imieniu Komisji
José Manuel BARROSO
Przewodniczący

⁽¹⁾ Dziennik EFSA (2010); 8(10):1826.

⁽²⁾ Dz.U. L 155 z 18.6.2009, s. 30.

ZAŁĄCZNIK

System badawczy konieczny do sprawdzenia, czy osiągnięto cel unijny, o którym mowa w art. 1 ust. 2

1. SCHEMAT POBIERANIA PRÓBEK

Pobieranie próbek obejmuje wszystkie stada brojlerów gatunku *Gallus gallus* („brojlery”) w ramach krajowych programów zwalczania, o których mowa w art. 5 rozporządzenia (WE) nr 2160/2003.

2. MONITOROWANIE BROJLERÓW

2.1. Częstotliwość pobierania próbek

- a) Podmioty prowadzące przedsiębiorstwa spożywcze pobierają próbki ze wszystkich stad brojlerów w okresie trzech tygodni przed ubojem.

W drodze odstępstwa od obowiązku pobierania próbek określonego w akapicie pierwszym właściwy organ może postanowić, że podmioty prowadzące przedsiębiorstwa spożywcze pobierają próbki z co najmniej jednego stada brojlerów na serię w przypadku gospodarstw liczących więcej niż jedno stado, jeżeli:

- (i) stosowany jest system pełny/pusty („all in/all out”) w odniesieniu do wszystkich stad w gospodarstwie;
- (ii) sposób zarządzania wszystkimi stadami jest taki sam;
- (iii) dostawa pokarmu i wody jest wspólna dla wszystkich stad;
- (iv) w ciągu ostatnich co najmniej sześciu serii właściwy organ przeprowadził badanie na obecność *Salmonella* spp. zgodnie z planem pobierania próbek określonym w lit. a) we wszystkich stadach w gospodarstwie i pobrał próbki ze wszystkich stad z przynajmniej jednej serii;
- (v) wszystkie wyniki badań na obecność *Salmonella enteritidis* i *Salmonella typhimurium* wykonanych zgodnie z akapitem pierwszym i lit. b) były ujemne.

W drodze odstępstwa od obowiązku pobierania próbek określonego w niniejszym punkcie właściwy organ może zatwierdzić pobieranie próbek w okresie ostatnich sześciu tygodni przed datą uboju, jeżeli brojlery są trzymane przez ponad 81 dni lub w przypadku ekologicznej produkcji brojlerów zgodnie z rozporządzeniem Komisji (WE) nr 889/2008 ⁽¹⁾.

- b) Każdego roku właściwy organ pobiera próbki z co najmniej jednego stada brojlerów z 10% gospodarstw liczących ponad 5 000 ptaków. Pobieranie próbek można przeprowadzać na zasadzie ryzyka i za każdym razem, gdy właściwy organ uzna, że zachodzi taka konieczność

Pobranie próbek przeprowadzone przez właściwy organ może zastąpić pobranie próbek przez podmiot prowadzący przedsiębiorstwo spożywcze wymagane na podstawie lit. a).

2.2. Procedura pobierania próbek

2.2.1. Ogólne zasady pobierania próbek

Właściwy organ lub podmiot prowadzący przedsiębiorstwo spożywcze dopilnowuje, aby próbki były pobierane przez przeszkolone osoby.

Do pobierania próbek stosuje się co najmniej dwie pary okładzin na buty. Okładziny nakłada się na obuwie i próbki pobiera się, idąc przez brojlernię. Okładziny zawierające próbki z jednego stada brojlerów można połączyć w jedną próbkę.

Przed założeniem okładzin na buty ich powierzchnię należy zwilżyć:

- (a) rozcieńczalnikiem maksymalnego odzysku (MRD: 0,8 % chlorku sodu, 0,1 % peptonu w sterylnej dejonizowanej wodzie);
- (b) wodą jałową;
- (c) innym rozcieńczalnikiem zatwierdzonym przez krajowe laboratorium referencyjne, o którym mowa w art. 11 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 2160/2003 lub
- (d) autoklawowanie w pojemniku razem z rozcieńczalnikami.

Okładziny na buty zwilża się poprzez nalanie płynu do okładzin przed ich założeniem lub wytrząsanie okładzin w pojemniku z rozcieńczalnikiem.

⁽¹⁾ Dz.U. L 250 z 18.9.2008, s. 1.

Należy dopilnować, aby wszystkie części brojlerni były proporcjonalnie uwzględnione w próbie. Każda para okładzin na buty musi odpowiadać około 50% powierzchni brojlerni.

Po zakończeniu pobierania próbek należy ostrożnie zdjąć okładziny z butów, uważając, aby nie usunąć przylegającego do nich materiału. Aby zachować materiał, można okładziny na buty odwrócić na lewą stronę. Należy je umieścić w torebce lub w naczyniu i opatrzyć opisem.

Właściwy organ może podjąć decyzję o zwiększeniu minimalnej liczby próbek w celu zapewnienia reprezentatywności ich pobierania, w oparciu o prowadzoną w poszczególnych przypadkach ocenę parametrów epidemiologicznych, takich jak warunki ochrony biologicznej, układ lub wielkość stada.

Właściwy organ może podjąć decyzję o zezwoleniu na zastąpienie jednej pary okładzin na buty próbką kurzu o wadze 100 g pobraną z wielu miejsc w brojlerni z powierzchni, gdzie widoczny jest kurz. Zamiast tego można zastosować jeden lub kilka zwilżonych tamponów z tkaniny o całkowitej powierzchni wynoszącej co najmniej 900 cm², aby zebrać kurz z wielu powierzchni w brojlerni, dopilnowując, by każdy tampon był dobrze pokryty kurzem z obu stron.

2.2.2. Szczegółowe instrukcje dla niektórych rodzajów gospodarstw

- a) W przypadku stad brojlerów w chowie wolnowybiegowym próbki pobiera się tylko wewnątrz brojlerni.
- b) Jeżeli dostęp do brojlerni jest niemożliwy z powodu ograniczonego miejsca w stadach liczących mniej niż 100 brojlerów, co uniemożliwia zastosowanie okładzin na buty i przejście w nich przez brojlernię, to okładziny na buty można zastąpić takimi samymi tkaninowymi okładzinami na ręce, jakie stosuje się do kurzu. Próbkę pobiera się wtedy, pocierając okładzinami o powierzchnie zanieczyszczone świeżymi odchodami, a jeżeli jest to niemożliwe, wówczas stosuje się inne techniki pobierania próbek odchodów odpowiednie do celu, jaki ma być osiągnięty.

2.2.3. Pobieranie próbek przez właściwy organ

Właściwy organ upewnia się, przeprowadzając w razie potrzeby dodatkowe badania lub analizę dokumentacji, czy wyniki nie są zmienione ze względu na obecność środków przeciwdrobnoustrojowych lub innych substancji hamujących wzrost bakterii.

W przypadku gdy nie wykryto obecności *Salmonella enteritidis* ani *Salmonella typhimurium*, ale wykryto obecność środków przeciwdrobnoustrojowych lub efekt hamujący wzrost bakterii, to stado uznaje się za zakażone stado brojlerów na potrzeby celu unijnego, o którym mowa w art. 1 ust. 2.

2.2.4. Transport

Próbki są przesyłane niezwłocznie przesyłką ekspresową lub kurierską do laboratoriów, o których mowa w art. 11 i 12 rozporządzenia (WE) nr 2160/2003. Podczas transportu próbki chroni się przed działaniem temperatury powyżej 25°C i promieni słonecznych.

Jeżeli próbek nie można wysłać w ciągu 24 godzin od ich pobrania, przechowuje się je w chłodziarce.

3. ANALIZA LABORATORYJNA

3.1. Przygotowanie próbek

W laboratorium próbki przechowuje się w stanie schłodzonym aż do badania, które rozpoczyna się w ciągu 48 godzin od otrzymania próbek i w ciągu czterech dni od daty ich pobrania.

Próbki kurzu bada się osobno. Właściwy organ może jednak postanowić o dołączeniu ich do badania razem z parą okładzin na buty.

Próbkę wiruje się do pełnego nasycenia, a następnie kontynuuje hodowlę zgodnie z metodą wykrywania opisaną w pkt 3.2.

Dwie pary okładzin na buty należy rozpakować ostrożnie, aby uniknąć odpadnięcia przywierających do nich odchodów, zebrać je i umieścić w 225 ml zbuforowanej wody peptonowej (BPW), ogrzanej wcześniej do temperatury pokojowej, lub dodać 225 ml rozcieńczalnika bezpośrednio do dwóch par okładzin na buty w pojemniku, w którym zostały dostarczone do laboratorium.

Okładziny na buty zanurza się całkowicie w BPW, tak aby wystarczająco dużo płynu wokół próbki umożliwiło migrację salmonelli z próbki, i dlatego w razie potrzeby można dodać więcej BPW.

Jeśli uzgodniono normy EN/ISO dotyczące przygotowywania odchodów do badań na obecność salmonelli, wówczas zastępują one odpowiednio przepisy dotyczące przygotowania próbek określone w niniejszym punkcie.

3.2. Metoda wykrywania

Badanie mające na celu wykrycie *Salmonella* spp. przeprowadza się zgodnie z poprawką 1 do normy EN/ISO 6579 „Mikrobiologia żywności i pasz – horyzontalna metoda wykrywania *Salmonella* spp. – poprawka 1: Załącznik D: Wykrywanie *Salmonella* spp. w odchodach zwierzęcych oraz w próbkach z pierwotnego etapu produkcji” Międzynarodowej Organizacji Normalizacyjnej.

3.3. Określanie serotypów

Przynajmniej jeden izolat z każdej próbki o wyniku dodatnim pobranej przez właściwy organ podlega serotypowaniu według schematu Kaufmanna-White'a-LeMinor.

Podmioty prowadzące przedsiębiorstwa spożywcze dopilnowują, aby dla wszystkich izolatów zostało przynajmniej wykluczone, że nie należą one do serotypów *Salmonella enteritidis* i *Salmonella typhimurium*.

3.4. Metody alternatywne

W odniesieniu do próbek pobieranych z inicjatywy podmiotu prowadzącego przedsiębiorstwo spożywcze zamiast metod przygotowywania próbek, wykrywania i serotypowania, przewidzianych w pkt 3.1, 3.2 i 3.3 niniejszego załącznika, można zastosować metody analizy przewidziane w art. 11 rozporządzenia (WE) nr 882/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽¹⁾, jeżeli zostały one zatwierdzone zgodnie z EN/ISO 16140.

3.5. Przechowywanie szczepów

Właściwy organ dopilnowuje, aby przynajmniej jeden (na rok i brojlernię) wyizolowany szczep serotypów salmonelli pobrany w ramach kontroli urzędowych był przechowywany do celów przeprowadzenia w przyszłości fagotypowania lub oznaczania wrażliwości na środki przeciwdrobnoustrojowe, z zastosowaniem zwykłych metod przechowywania kultur, które muszą zapewniać integralność szczepów przez co najmniej dwa lata od daty badania.

Właściwy organ może postanowić, że izolaty z pobierania próbek przez podmioty prowadzące przedsiębiorstwa spożywcze również będą przechowywane do celów przeprowadzenia w przyszłości fagotypowania lub oznaczania wrażliwości na środki przeciwdrobnoustrojowe, aby zapewnić izolaty do badań zgodnie z art. 2 decyzji Komisji 2007/407/WE ⁽²⁾.

4. WYNIKI I SPRAWOZDAWCZOŚĆ

4.1. Obliczanie częstości występowania na potrzeby sprawdzenia celu unijnego

Stado brojlerów jest uważane za stado z wynikiem dodatnim na potrzeby sprawdzenia realizacji celu unijnego, jeżeli wykryto obecność *Salmonella enteritidis* lub *Salmonella typhimurium* (innych niż szczepy szczepionki) w stadzie.

Stado brojlerów z wynikiem dodatnim jest liczone tylko raz dla serii, bez względu na liczbę przeprowadzonych operacji pobierania próbek i badań, a informacje o nim są przekazywane tylko w pierwszym roku, w którym próba była dodatnia.

4.2. Sprawozdawczość

Sprawozdanie zawiera:

- a) całkowitą liczbę stad brojlerów, które poddano badaniu co najmniej raz w roku sprawozdawczym;
- b) całkowitą liczbę stad zakażonych dowolnym serotypem salmonelli w państwie członkowskim;
- c) liczbę stad brojlerów co najmniej raz zakażonych *Salmonella enteritidis* i *Salmonella typhimurium* włącznie ze szczepami jednofazowymi o wzorze antygenowym 1,4,[5],12:i:-;
- d) liczbę stad brojlerów z wynikiem dodatnim na każdy z serotypów salmonelli lub nieokreśloną odmianę salmonelli (izolaty nieoznaczalne lub niepoddane serotypowaniu).

Dane podaje się oddzielnie w odniesieniu do pobierania próbek w ramach ogólnego krajowego programu zwalczania salmonelli zgodnie z pkt 2.1 lit. a) i b), pobierania próbek przez podmioty prowadzące przedsiębiorstwa spożywcze zgodnie z pkt 2.1 lit. a) i pobierania próbek przez właściwe organy zgodnie z pkt 2.1 lit. b).

Wyniki badań uznaje się za istotne informacje dotyczące łańcucha pokarmowego zgodnie z sekcją III załącznika II do rozporządzenia 853/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽³⁾.

⁽¹⁾ Dz.U. L 165 z 30.4.2004, s. 1.

⁽²⁾ Dz.U. L 153 z 14.6.2007, s. 26.

⁽³⁾ Dz.U. L 226 z 25.6.2004, s. 22.

Właściwemu organowi należy udostępnić co najmniej następujące informacje o każdym zbadanym stadzie brojlerów:

- a) informacje dotyczące gospodarstwa, które pozostają bez zmian w miarę upływu czasu;
- b) informacje dotyczące brojlerni, które pozostają bez zmian w miarę upływu czasu;
- c) miesiąc pobrania próbki.

Wyniki i wszelkie dodatkowe istotne informacje są przekazywane w ramach sprawozdania na temat tendencji i źródeł przewidzianego w art. 9 ust. 1 dyrektywy 2003/99/WE ⁽¹⁾.

Podmioty prowadzące przedsiębiorstwa spożywcze niezwłocznie powiadamiają właściwy organ o potwierdzonych przypadkach wykrycia *Salmonella enteritidis* lub *Salmonella typhimurium*. Podmioty prowadzące przedsiębiorstwa spożywcze informują laboratoria badawcze, aby podejmowały odpowiednie działania.

⁽¹⁾ Dz.U. L 325 z 12.12.2003, s. 31.